

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ŪKIO SUBJEKTAMS IMTI SĖKLOS MĖGINIUS
AUTOMATINIAIS ĖMIKLIAIS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2014 m. gruodžio 4 d. Nr. A1-464
Vilnius

Vadovaudamasis Privalomųjų rinkai tiekiamos javų sėklos kokybės reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 274 „Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamos javų sėklos kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 100 punktu, Privalomųjų aliejinių ir pluoštinių augalų sėklos kokybės reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 381 „Dėl Privalomųjų aliejinių ir pluoštinių augalų sėklos kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 81 punktu ir Privalomųjų rinkai tiekiamos pašarinių augalų sėklos kokybės reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 382 „Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamos pašarinių augalų sėklos kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 114 punktu ir siekdamas užtikrinti tinkamą sėklos mėginių ėmimą automatiniu ėmikliu:

1. T v i r t i n u įgaliojimų suteikimo ūkio subjektams imti sėklos mėginius automatiniais ėmikliais tvarkos aprašą (pridedama).

2. Į p a r e i g o j u struktūrinių padalinių vadovus su šiuo įsakymu supažindinti pavaldžius valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, susijusius su sėklos mėginių ėmimu.

Direktorius

Sergejus Fedotovas

Parengė

PATVIRTINTA

Valstybinės augalininkystės tarnybos
prie Žemės ūkio ministerijos
direktorius 2014 m. gruodžio 4 d.
įsakymu Nr. A1-464

ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ŪKIO SUBJEKTAMS IMTI SĖKLOS MĖGINIUS AUTOMATINIAIS ĖMIKLIAIS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Įgaliojimų suteikimo ūkio subjektams imti sėklos mėginius automatiniais ėmikliais tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato oficialų automatinių sėklos mėginių ėmiklių patvirtinimą (pagrįstą sprendimą, kuris remiasi įvertinimo ataskaita, pagal kurią automatinis sėklos mėginių ėmiklis atitinka numatytus reikalavimus ir gali būti naudojamas reglamentuotoje srityje bei apibrėžtą laikotarpį teikti patikimus rezultatus) ir įgaliojimų suteikimą atestuoties dauginamosios medžiagos tiekėjams (toliau – tiekėjams) imti mėginius automatinio būdu iš sėklos siuntų.

2. Šiuo aprašu privalo vadovautis tiekėjai, turintys automatinį sėklos mėginių ėmiklį (ėmiklį, susidedantį iš pirminių sėklos ėminių ėmimo įrenginio, sėklų išleidimo angos, sudėtinio mėginio taros ir turintį laikmatį) ir pageidaujantys gauti oficialų Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Augalininkystės tarnybos) patvirtinimą, jog ėmiklis yra tinkamas naudoti, taip pat visi Augalininkystės tarnybos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurie įgalioti patikrinti, įvertinti atitiktį reikalavimams bei patvirtinti automatinį sėklos mėginių ėmiklį.

3. Šiame apraše vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai:

3.1. **Dauginamosios medžiagos tiekėjas** – fizinis ar juridinis asmuo arba Lietuvos Respublikoje įsteigta Europos Sąjungos valstybės narės ar kitos Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusios valstybės įmonė ar kita organizacija ar jos filialas, dauginantys dauginamąją medžiagą ar užsakantys dauginti pagal auginimo sutartį arba tiekiantys ją rinkai Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka.

3.2. **APKTLS** – Augalininkystės produktų kokybės tyrimų laboratorija (skyrius).

3.3. **DMIS** – dauginamosios medžiagos sertifikavimo informacinė sistema.

3.4. **ISTA** (International Seed Testing Association) – Tarptautinė sėklų tyrimo asociacija.

3.5. **ISTA taisyklės** – ISTA parengtos tarptautinės sėklų tyrimo taisyklės.

3.6. **Pirminis sėklos ėminys** – nedidelis sėklos kiekis, paimamas iš siuntos vienu ėmimo veiksmu.

3.7. **Pristatomasis sėklos mėginys** – mėginys, pristatomas į laboratoriją sėklos siuntos kokybei nustatyti. Tai gali būti visas sudėtinis mėginys arba jo dalis. Pristatomasis sėklos mėginys gali susidėti iš dalių, kurių fasuotė priklauso nuo tyrimo tikslo.

3.8. **Sėklos siunta** – tam tikras vienodos kokybės sėklos kiekis.

3.9. **Sudėtinis mėginys** – mėginys, sudarytas sumaišant pirminius ėminius.

II SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

4. Tiekėjas atsako už tinkamą automatinio sėklos mėginių ėmiklio sureguliuvimą, užtikrinant, jog bus paimtas ne mažesnio dydžio, negu ISTA taisyklėse nustatytas minimalus mėginys, taip pat už kitas atliekamas mėginio ėmimo operacijas, tokias kaip mėginio sumažinimas, fasavimas, plombavimas ir išsiuntimas į APKTLS.

5. Tiekėjas privalo paskirti darbuotoją ir jo pavaduotoją, atsakingus už sėklos mėginio ėmimą automatinio sėklos mėginių ėmikliu bei ėmiklio priežiūrą.

6. APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį atsako už automatinio sėklos mėginių ėmiklio bei tiekėjo paskirto asmens atitikties reikalavimams įvertinimus, teisingą mėginių paėmimą dviem metodais – automatinio sėklos mėginių ėmikliu ir taikant kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą, ėmiklio veikimo tikrinimo planavimą, taip pat už tyrimų, skirtų automatiniam sėklos mėginių ėmikliui patvirtinti, plano sudarymą bei teisingą mėginių, paimtų dviem metodais, rezultatų palyginimą.

7. Oficialusis mėginių ėmėjas (Augalininkystės tarnybos darbuotojas, turintis teisę imti mėginius iš sėklos siuntų) atsako už automatinio sėklos mėginių ėmiklio bei tiekėjo paskirto asmens atitikties reikalavimams įvertinimus, teisingą mėginių paėmimą dviem metodais – automatinio sėklos mėginių ėmikliu ir taikant kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą bei kasmetinę ėmiklio kontrolę.

8. APKTLS vedėjas atsako už veiklos, susijusios su automatinio sėklos mėginių ėmiklio patvirtinimu ir įgaliojimų suteikimo ūkio subjektams imti sėklos mėginius automatiniais ėmikliais, organizavimą.

III SKYRIUS NAUDOJIMOSI AUTOMATINIŲ ĖMIKLIŲ PATVIRTINIMAS

9. Jei tiekėjas pageidauja, kad jo naudojamas automatinis sėklos mėginių ėmiklis būtų patvirtintas, jis privalo kreiptis su oficialiu prašymu į Augalininkystės tarnybą. Prašymo forma

nurodyta šio aprašo 1 priede. Prašymas saugomas Automatinių sėklos mėginių ėmiklių patvirtinimo ir kontrolės dokumentų byloje.

10. Prašyme tiekėjas privalo nurodyti šią informaciją:

10.1. automatinio sėklos mėginių ėmiklio tipą, gamintoją, unikalųjį numerį;

10.2. adresą, kur bus sumontuotas automatinis sėklos mėginių ėmiklis;

10.3. paskirtų atsakingais dirbti automatinio sėklos mėginių ėmikliu asmenų kontaktus;

10.4. augalų rūšis, kurių mėginiai bus imami automatinio sėklos mėginių ėmikliu.

11. Nurodytas augalų rūšis APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį priskirs prie atitinkamos augalų rūšies grupės:

A. augalų rūšys, kurių sėklos yra vidutinės – tai yra sėklos, stambesnės arba tokios pat kaip kviečiai, pvz., miežiai, rugiai, kvietrugiai ir pan.;

B. augalų rūšys, kurių sėklos yra stambios, pvz., ankštiniai augalai, kukurūzai ir pan.;

C. augalų rūšys, kurių sėklos yra smulkios – tai yra sėklos, smulkesnės už kviečius, pvz., linai, ridikai, dobilai, liucerna, rapsai, garstyčios ir pan.;

D. augalų rūšys, kurių sėklos yra smulkios ir lukštingos, pvz., grikliai, daugiametės žolės (išskyrus varpines) ir pan.

12. Kartu su prašymu tiekėjas privalo pateikti gamintojo aprašymą, kaip automatinis sėklos mėginių ėmiklis veikia (lietuvių kalba), savikontrolės vykdymo procedūrą, skirtą užtikrinti tikslų ėmiklio darbą, ir aiškią, pačių parengtą, darbo automatinio sėklos mėginių ėmikliu instrukciją (priedus).

13. Tiekėjo pateikti dokumentai registruojami Bendrųjų reikalų departamento Dokumentų valdymo skyriuje vadovaujantis Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos dokumentų ir duomenų įrašų valdymo procedūros aprašu P27, patvirtintu Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2014 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. A1-269 „Dėl Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos dokumentų ir duomenų įrašų valdymo procedūros aprašo P27 patvirtinimo“, ir siunčiami vertinti į APKTLS.

14. Jei, atlikus dokumentų įvertinimą, pastabų nėra, tiekėjas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pateiktų dokumentų gavimo Augalininkystės tarnyboje dienos informuojamas apie numatomą automatinio sėklos mėginių ėmiklio veikimo tikrinimą (procedūrą, kuria tikrinama ir įvertinama įrenginio techninių charakteristikų ir parametrų atitiktis nustatytiems reikalavimams) vietoje, ir jam išsiunčiami reikalavimai automatiniam sėklos mėginių ėmikliui, pateikti šio aprašo 7 priede. Automatinio ėmiklio veikimo tikrinimas atliekamas ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo pateiktų dokumentų gavimo Augalininkystės tarnyboje dienos (įskaitant pateiktų dokumentų įvertinimo Augalininkystės tarnyboje laikotarpį).

15. Jei buvo pateikti ne visi arba neteisingai užpildyti dokumentai, tiekėjas apie tai informuojamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pateiktų dokumentų gavimo Augalininkystės tarnyboje dienos. Tuomet numatomas automatinio ėmiklio veikimo tikrinimas skaičiuojamas nuo paskutinio pataisyto dokumento pateikimo datos.

16. Atliekant automatinio sėklos mėginių ėmiklio veikimo tikrinimą, APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį ir oficialusis mėginių ėmėjas atvyksta į vietą, kur yra automatinis sėklos mėginių ėmiklis, ir patikrina, ar jis atitinka reikalavimus, pateiktus šio aprašo 7 priede. Atsižvelgiant į automatinio sėklos mėginių ėmiklio atitiktį šiems reikalavimams, APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį užpildo automatinio sėklos mėginių ėmiklio tikrinimo aktą, kurio forma pateikta šio aprašo 2 priede. Užpildytą aktą APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį registruoja numatyta registre pagal dokumentacijos planą ir saugo Automatinių sėklos mėginių ėmiklių patvirtinimo ir kontrolės dokumentų byloje.

17. Jei nustatoma, kad tvirtinti ruošiamas automatinis sėklos mėginių ėmiklis neatitinka reikalavimų, nurodytų 7 priede, tiekėjo paskirti asmenys, atsakingi už sėklos mėginių ėmimą automatinio sėklos mėginių ėmikliu, turi iš naujo sureguliuoti automatinį sėklos mėginių ėmiklį. Atlikus ėmiklio reguliavimo veiksmus, APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį ir oficialusis mėginių ėmėjas atvyksta į vietą, kur yra automatinis sėklos mėginių ėmiklis, ir iš naujo tikrina, ar jis atitinka nustatytus reikalavimus bei pildo automatinio sėklos mėginių ėmiklio tikrinimo aktą.

18. Jei nustatoma, kad tvirtinti ruošiamas automatinis sėklos mėginių ėmiklis atitinka šio aprašo 7 priede nurodytus reikalavimus, APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį sudaro tyrimų, skirtų automatiniam sėklos mėginių ėmikliui patvirtinti, planą, t. y. nustato, kurie tyrimai (mažiausiai du) – švarumo, kitų sėklų skaičiaus nustatymo ar daigumo – atliekami iš automatinio būdu paimtų mėginių ir mėginių, paimtų taikant kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą. Turėtų būti atliekami tokie tyrimai, kurie suteikia didžiausią tikimybę aptikti skirtumą tarp dviejų minėtų metodų – ėmimo automatinio būdu bei kitu, ISTA patvirtintu, mėginių ėmimo metodu. Jei tiriama augalo rūšis B, privalo būti pasirenkamas daigumo tyrimas.

19. Jei mėginius automatiniam sėklos mėginių ėmikliui tvirtinti ima oficialusis mėginių ėmėjas, tai APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį informuoja oficialųjį mėginių ėmėją apie sudarytą tyrimų planą, kuriuo vadovaujantis bus imami mėginiai.

20. Sudarius tyrimų planą, APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį arba oficialusis mėginių ėmėjas paima kiekvienos, tiekėjo nurodytos, augalo rūšies grupės sėklos mėginius iš 10 siuntų tiek automatinio sėklos mėginių ėmikliu, tiek taikant kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą. Šių mėginių ėmimo tikslas – nustatyti, ar tyrimų rezultatai, naudojant

automatinį sėklos mėginių ėmiklį, ir rezultatai, naudojant kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą, atitinka ISTA taisyklėse nustatytas leistinų nukrypimų ribas.

21. Paimti mėginiai sufasuojami, užplombuojami, prie kiekvieno iš jų pritvirtinama etiketė su šia informacija:

21.1. mėginio ėmimo data;

21.2. mėginio ėmimo vieta;

21.3. mėginį paėmusio asmens pareigos, vardas, pavardė;

21.4. mėginio paėmimo būdas (automatiniu ėmikliu ar kitu, ISTA patvirtintu, mėginių ėmimo metodu);

21.5. augalo rūšis;

21.6. siuntos Nr.;

21.7. mėginio svoris;

22. Paruošti mėginiai siunčiami į APKTLS, kurioje bus atliekami tyrimai.

23. Atlikus tyrimus, APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį lygina tyrimų rezultatus tarp dviejų mėginių, paimtų naudojant automatinį sėklos mėginių ėmiklį bei kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą. Gautus rezultatus surašo sėklos mėginių, paimtų skirtingais metodais, tyrimų rezultatų lentelėje, pateiktoje šio aprašo 3 priede. Tyrimų rezultatams palyginti vadovaujamosi ISTA taisyklėse pateiktomis atitinkamomis lentelėmis, kuriose nurodyti leistini nukrypimai nuo atitinkamo tyrimo rezultatų. Švarumo tyrimų rezultatams palyginti vadovaujamosi 3E lentele, kitų sėklų skaičiaus nustatymo rezultatams – 4A lentele, daigumo tyrimų rezultatams – 5C lentele. Užpildyta sėklos mėginių, paimtų skirtingais metodais, tyrimų rezultatų lentelė laikoma Automatinių sėklos mėginių ėmiklių patvirtinimo ir kontrolės dokumentų byloje.

24. Automatinis sėklos mėginių ėmiklis gali būti patvirtintas tinkamu tam tikros augalo rūšies grupės mėginiams imti, jei, atlikus bent du sėklų kokybės tyrimus, ne mažiau kaip 70 proc. ištirtų sėklos mėginių, paimtų iš 10 siuntų taikant du skirtingus metodus, rezultatai yra ISTA taisyklėse nustatytose leistino nukrypimo ribose.

25. Jei daugiau kaip 30 proc. ištirtų sėklos mėginių rezultatai nėra ISTA taisyklėse nustatytose leistino nukrypimo ribose, leidžiama iš naujo sureguliuoti automatinį sėklos mėginių ėmiklį. Atlikus reguliavimo veiksmus iš naujo atliekamas automatinio sėklos mėginių ėmiklio veikimo tikrinimas, aprašytas anksčiau, ir kartojamas mėginių ėmimas, t. y. paimami sėklos mėginiai iš 10 siuntų tiek automatiniu sėklos mėginių ėmikliu, tiek taikant kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą. Jeigu ir po pakartotino mėginių ėmimo daugiau kaip 30 proc. ištirtų sėklos mėginių rezultatai nėra ISTA taisyklėse nustatytose leistino nukrypimo ribose, tiekėjas informuojamas dėl papildomų darbų, susijusių su automatinio sėklos mėginių ėmiklio reguliavimo atlikimu.

26. Tiekėjui negalint automatinį sėklos mėginių ėmiklį sureguliuoti taip, jog ne mažiau kaip 70 proc. ištirtų sėklos mėginių, paimtų iš 10 siuntų taikant du skirtingus metodus, rezultatai būtų ISTA taisyklėse nustatytoje leistino nukrypimo ribose, toks automatinis sėklų mėginių ėmiklis nėra tvirtinamas tinkamu naudoti.

27. Gavus tyrimų rezultatus, APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį pateikia APKTLS vedėjui užpildytą automatinio sėklos mėginių ėmiklio tikrinimo aktą, pateiktą šio aprašo 2 priede, bei sėklos mėginių, paimtų skirtingais metodais, tyrimų rezultatų lentelę, pateiktą šio aprašo 3 priede, kuriais vadovaudamasis APTKLS vedėjas nusprendžia ar automatinis sėklos mėginių ėmiklis yra tvirtinimas tinkamu naudoti ar ne.

28. Jei, vadovaudamasis pateikta informacija, APTKLS vedėjas nusprendžia, jog automatinis sėklos mėginių ėmiklis yra tinkamas naudoti, informuoja tiekėją ir pateikia informaciją apie tolimesnį automatinio sėklos mėginių ėmiklio patvirtinimo proceso etapą.

29. Jei, APTKLS vedėjas nusprendžia, jog automatinis sėklos mėginių ėmiklis nėra tinkamas naudoti, paruošia Augalininkystės tarnybos atsakomąjį rašto projektą dėl automatinio sėklos mėginių ėmiklio nepatvirtinimo, kuriame nurodo priežastis, dėl kurių tiekėjo turimas automatinis sėklos mėginių ėmiklis nėra tinkamas naudoti. Atsakomasis raštas, patvirtintas Augalininkystės direktoriaus, išsiunčiamas tiekėjui paštu. Rašto kopijos saugomos pagal Augalininkystės tarnybos dokumentų rengimo ir saugojimo tvarką.

30. Patvirtinus automatinį sėklos mėginių ėmiklį, jis kontroliuojamas ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Ėmiklio kontrolę atlieka oficialusis mėginių ėmėjas. Atliekant ėmiklio kontrolę yra pildomas ūkio subjektų, įgaliotų imti sėklos mėginius automatinio ėmiklio, tikrinimo klausimynas, pateiktas šio aprašo 6 priede, ir imami mėginiai iš 5 proc. kiekvienos augalo rūšies sėklos siuntų, skirtų oficialiajam sertifikavimui. Mėginiai imami tiek automatinio sėklos mėginių ėmiklio, tiek taikant kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą. Paimtų mėginių tyrimų rezultatai palyginami ir užpildoma sėklos mėginių, paimtų skirtingais metodais, tyrimų rezultatų lentelė, kuri saugoma Automatinio sėklos mėginių ėmiklių patvirtinimo ir kontrolės dokumentų byloje. Jei nustatoma, kad daugiau kaip 30 proc. kurios nors augalo rūšies ištirtų sėklos mėginių rezultatai nėra ISTA taisyklėse nustatytoje leistino nukrypimo ribose, APKTLS vedėjas paruošia įsakymą dėl naudojimosi automatinio sėklos mėginių ėmiklio sustabdymo, kurį patvirtinus Augalininkystės tarnybos direktoriui siunčia tiekėjui. Naudojimasis automatinio ėmiklio yra sustabdomas iki tol, kol nebus iš naujo paimti mėginiai, atlikti tyrimai ir gautas naujas naudojimosi ėmiklio patvirtinimas. Jei naudojimasis automatinio ėmiklio yra sustabdomas, mėginius, taikant kitą, ISTA patvirtintą, mėginių ėmimo metodą, ima Augalininkystės tarnybos oficialusis mėginių ėmėjas, paskirtas Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. A1-237 „Dėl dauginamosios medžiagos mėginių ėmimo“.

31. Jei kontrolės metu nustatoma, jog automatinis sėklos mėginių ėmiklis yra sugedęs ar neatitinka ūkio subjektų, įgaliotų imti sėklos mėginius automatinio ėmiklio, tikrinimo klausimyne nurodytų reikalavimų, oficialusis mėginių ėmėjas kiekvienai nustatytai neatitikčiai pildo neatitikties aktą, pateiktą šio aprašo 5 priede, o tiekėjas imasi veiksmų tai neatitikčiai pašalinti. Neatitikties aktai siunčiami į APKTLS ir registruojami Bendrajame trumpai saugomų dokumentų registre. Užpildytas ūkio subjektų, įgaliotų imti sėklos mėginius automatinio ėmiklio, tikrinimo klausimynas ir neatitikties aktai saugomi Automatinių sėklos mėginių ėmiklių patvirtinimo ir kontrolės dokumentų byloje.

32. Tiksliam automatinio sėklos mėginių ėmiklio darbui užtikrinti tiekėjo paskirti darbuotojai turi vykdyti savikontrolę pagal savo parengtą procedūrą bei laikytis joje numatyto savikontrolės periodiškumo.

IV SKYRIUS

ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO IMTI MĖGINIUS AUTOMATINIU BŪDU PROCESAS

33. Patvirtinus, jog automatinis sėklos mėginių ėmiklis yra tinkamas naudoti, APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį paruošia mokymų programą mėginių ėmimo tiek automatinio sėklos mėginių ėmiklio, tiek kitu, ISTA patvirtintu, mėginių ėmimo metodu klausimais ir organizuoja tiekėjo paskirtiems ir Augalininkystės tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintiems darbuotojams, atsakingiems už sėklos mėginio ėmimą automatinio sėklos mėginių ėmiklio bei ėmiklio priežiūrą (toliau – tiekėjo paskirtiems darbuotojams), mokymus.

34. Išklause mokymus, tiekėjo paskirti darbuotojai atvyksta į Augalininkystės tarnybą ir laiko egzaminą raštu pagal patvirtintą programą. Žinias tikrina APKTLS darbuotojai pagal priskirtą veiklos sritį. Egzamino vertinimas atliekamas taikant dešimtbalę vertinimo sistemą. Egzaminas laikomas išlaikytu, jei gaunamas teigiamas (t. y. ne mažesnis kaip 5) įvertinimo balas.

35. Išlaikiusiems egzaminą tiekėjo paskirtiems darbuotojams išduodamas Dauginamosios medžiagos mėginių ėmėjo pažymėjimas ir suteikiami mėginių ėmėjo kodai, kurie suteikia teisę imti mėginius patvirtintu automatinio sėklos mėginių ėmiklio. Įgalioti mėginių ėmėjai užregistruojami Įgaliojimų suteikimo dirbti automatinio sėklos mėginių ėmiklio registre, pateiktame šio aprašo 4 priede.

36. Jei tiekėjo paskirti darbuotojai egzamino neišlaiko, egzamino perlaikymas organizuojamas ne anksčiau kaip po 7 ir ne vėliau kaip po 14 kalendorinių dienų. Pasiruošti egzaminui ATPKLS skyrius tiekėjo paskirtiems darbuotojams pateikia mokomąją medžiagą. Pakartotinai egzaminą galima laikyti tik vieną kartą. Neišlaikius egzamino, tiekėjas turi paskirti

naujus darbuotojus, atsakingus už sėklos mėginio ėmimą automatinio sėklos mėginių ėmikliu bei ėmiklio priežiūrą.

37. Po įgaliojimo suteikimo tiekėjas kreipiasi į Augalininkystės tarnybos Augalų dauginamosios medžiagos skyrių dėl jo įgaliotų darbuotojų imti mėginius automatinio sėklos mėginių ėmikliu teisių pildyti mėginio ėmimo aktą DMIS.

38. Tiekėjo paskirtiems darbuotojams suteikus įgaliojimus imti mėginius automatinio sėklos mėginių ėmikliu bei suteikus jiems teises pildyti mėginio ėmimo aktą DMIS, pastarųjų veikla pirmą kartą patikrinama atliekant patvirtinto automatinio sėklos mėginių ėmiklio kontrolę, kurios metu APKTLS darbuotojai pagal priskirtą veiklos sritį tikrina, ar įgaliotieji mėginių ėmėjai (asmenys, turintys Augalininkystės tarnybos leidimą imti sėklos mėginius iš sėklos siuntų) vykdo ūkio subjektų, įgaliotų imti sėklos mėginius automatinio ėmikliu, tikrinimo klausimyne išdėstytus reikalavimus.

39. Jei pirminio tikrinimo metu nustatoma, jog įgaliotieji ėmėjai nevykdo tikrinimo klausimyne išdėstytų reikalavimų arba ėmiklis neatitinka nurodytų reikalavimų, APKTLS vedėjas paruošia Augalininkystės tarnybos rašto projektą, kuriame tvirtina, jog įgaliojimai ūkio subjektams imti sėklos mėginius automatiniais ėmikliais nesuteikiami bei nurodo priežastis.

40. Jei pirminio tikrinimo metu nustatoma, jog įgaliotieji ėmėjai vykdo tikrinimo klausimyne išdėstytus reikalavimus ir ėmiklis atitinka nustatytus reikalavimus, APKTLS vedėjas paruošia Augalininkystės tarnybos rašto projektą dėl įgaliojimų suteikimo ūkio subjektams imti sėklos mėginius automatiniais ėmikliais.

41. Paruoštas raštas dėl įgaliojimų ūkio subjektams imti sėklos mėginius automatiniais ėmikliais suteikimo ar nesuteikimo tvirtinamas Augalininkystės direktoriaus ir išsiunčiamas tiekėjui paštu. Rašto kopijos saugomos pagal Augalininkystės tarnybos dokumentų rengimo ir saugojimo tvarką.

42. Tiekėjui suteikus įgaliojimus imti sėklos mėginius automatiniais ėmikliais, įgaliotųjų ėmėjų veikla tikrinama ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Jei įgaliotieji mėginių ėmėjai eilinio tikrinimo metu nevykdo ūkio subjektų, įgaliotų imti sėklos mėginius automatinio ėmikliu, tikrinimo klausimyne išdėstytų reikalavimų, APKTLS darbuotojai pagal priskirtą veiklos sritį kiekvienai nustatytai neatitiktčiai pildo neatitikties aktą, pateiktą šio aprašo 5 priede, o tiekėjas imasi veiksmų tai neatitiktčiai pašalinti. Neatitikties aktai registruojami Bendrajame trumpai saugomų dokumentų registre. Užpildytas tikrinimo klausimynas ir neatitikties aktai saugomi Automatinių sėklos mėginių ėmiklių patvirtinimo ir kontrolės dokumentų byloje.

43. Kai mėginių ėmimo automatinio sėklos mėginių ėmikliu ar ėmiklio priežiūros klaidos kartojasi, įgaliotajam mėginių ėmėjui gali būti pareiškiamas oficialus raštiškas Augalininkystės

tarnybos direktoriaus įspėjimas dėl įgaliojimų imti mėginius automatinio sėklos mėginių ėmikliu sustabdymo.

V SKYRIUS

ĖMIKLIO PATVIRTINIMO IR ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO IMTI MĖGINIUS AUTOMATINIU BŪDU GALIOJIMAS

44. Patvirtinimas, jog automatinis sėklos mėginių ėmiklis yra tinkamas naudoti, galioja tol, kol nepasikeičia automatinio sėklos mėginių ėmiklio buvimo vieta arba ėmiklis nėra sugedęs nepataisomai.

45. Augalininkystės tarnyba gali sustabdyti naudojimąsi patvirtintu automatinio sėklos mėginių ėmikliu, jei:

45.1. pasikeitė įgaliotieji mėginių ėmėjai, atsakingi už mėginių ėmimą patvirtintu automatinio sėklos mėginių ėmikliu ir ėmiklio priežiūrą;

45.2. įgaliotųjų mėginių ėmėjų įgaliojimai imti mėginius automatinio sėklos mėginių ėmikliu oficialiu raštišku Augalininkystės tarnybos direktoriaus įspėjimu yra sustabdyti;

45.3. atliekant kasmetinę automatinio sėklos mėginių ėmiklio kontrolę nustatoma, jog atlikus bent du sėklų kokybės tyrimus iš mėginių, paimtų iš 5 proc. kiekvienos augalo rūšies sėklos siuntų, skirtų oficialiajam sertifikavimui, daugiau kaip 30 proc. kurios nors augalo rūšies ištirtų sėklos mėginių rezultatai nėra ISTA taisyklėse nustatytose leistino nukrypimo ribose;

45.4. automatinis sėklos mėginių ėmiklis yra sugedęs ir pateiktas remontui.

46. Jei automatinio sėklos mėginių ėmiklio patvirtinimas nebegalioja, naujas patvirtinimas gali būti suteiktas tik po sėkmingų tyrimų atlikimo, kaip aprašyta III skyriuje.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

47. Tiekėjas, įgaliotieji mėginių ėmėjai bei Augalininkystės tarnybos darbuotojai, kurie įgalioti patikrinti, įvertinti atitiktį reikalavimams bei patvirtinti automatinio sėklos mėginių ėmiklį, atsako už šio aprašo reikalavimų laikymąsi.

48. APKTLS darbuotojas pagal priskirtą veiklos sritį arba oficialusis mėginių ėmėjas, atsakingas už teisingą mėginių paėmimą, automatinio sėklos mėginių ėmiklio bei įgaliotųjų mėginių ėmėjų atitikties reikalavimams įvertinimus ir teisingą tyrimų rezultatų palyginimą, saugo konfidencialią informaciją ir už jos atskleidimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

49. APKTLS darbuotojo pagal priskirtą veiklos sritį arba oficialiojo mėginių ėmėjo, atsakingo už teisingą mėginių paėmimą, automatinio sėklos mėginių ėmiklio bei įgaliotųjų mėginių

ėmėjų atitikties reikalavimams įvertinimus ir teisingą tyrimų rezultatų palyginimą, veiksmai dėl įgaliojimų suteikimo ūkio subjektams imti sėklos mėginius automatiniais ėmikliais tvarkos gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

Įgaliojimų suteikimo ūkio subjektams
imti sėklos mėginius automatiniais
ėmikliais tvarkos aprašo
1 priedas

(Prašymo dėl įgaliojimų suteikimo imti sėklos mėginius automatinio ėmikliu forma)

_____ (augalų dauginamosios medžiagos tiekėjo pavadinimas / vardas, pavardė ir pažymėjimo Nr.)

_____ (adresas, tel.)

Valstybinei augalininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos

**PRAŠYMAS
DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO IMTI SĖKLOS MĖGINIUS AUTOMATINIU ĖMIKLIU**

_____ (data)

Prašau suteikti įgaliojimus imti sėklos mėginius šiuo automatinio ėmikliu:

automatinio ėmiklio tipas _____, gamintojas _____,

Nr. _____, sumontuotu _____
(adresas, kur sumontuotas ėmiklis)

Paskirti asmenys, atsakingi už sėklos mėginių ėmimą automatinio ėmikliu bei ėmiklio priežiūrą:

1. _____
(atsakingojo asmens vardas, pavardė, tel., el. pašto adresas)

2. _____
(pavadojančiojo asmens vardas, pavardė, tel.)

Augalų rūšys, kurių mėginiai bus imami automatinio sėklos mėginių ėmikliu:

PRIDEDAMA:

(prašymą pateikusio asmens pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Igaliojimų suteikimo ūkio subjektams
imti sėklos mėginius automatiniais
ėmikliais tvarkos aprašo
2 priedas

(Automatinio sėklos mėginių ėmiklio tikrinimo akto forma)

AUTOMATINIO SĖKLOS MĖGINIŲ ĖMIKLIO TIKRINIMO AKTAS

_____ Nr. _____
(data)

Ūkio subjekto pavadinimas ir adresas:
Tikrinimo vieta ir adresas:
Automatinio ėmiklio tipas _____, gamintojas _____, Nr. _____

AUTOMATINIO SĖKLOS MĖGINIŲ ĖMIKLIO ATITIKTIES REIKALAVIMAMS VERTINIMAS

1. Ar pirminiai ėminiai imami tolygiai per visą sėklos srauto skerspjūvio plotį?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	
2. Ar nežaloja sėklų?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	
3. Ar neskirsto sėklų pagal dydį, formą, tankumą, lukštingumą ar kitas kokybines savybes?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	
4. Ar sėklos, patekusios į automatinį ėmiklį, neatšoksta?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	
5. Ar visos automatinio ėmiklio dalys yra sukonstruotos taip, jog jas būtų galima lengvai ir kruopščiai išvalyti?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	
6. Ar yra nepertraukiamas kanalas tarp pirminių sėklos ėminių ėmimo įrenginio ir mėginio surinkimo taros?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	
7. Ar sėklų kritimo aukštis iki pirminių sėklos ėminių ėmimo įrenginio yra panašus į atstumą tarp to įrenginio ir sudėtinio mėginio taros?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	

8. Ar sudėtinio mėginio surinkimo tara yra paženklinta taip, kad būtų galima atsekti jos tiesioginį ryšį su siunta (nurodytas siuntos Nr., siuntos svoris, data, augalo rūšis, veislė)?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	
9. Ar stebint veiklą buvo fiksuota neatitikimų?	Taip ☐ Ne ☐
<i>Pastabos, komentarai (jeigu reikia):</i>	
Rekomendacijos:	
Išvados:	

Augalininkystės tarnybos atstovai: _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

_____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

_____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

Su aktu susipažinau: _____ (pareigos) _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

_____ (pareigos) _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

Igaliojimų suteikimo ūkio subjektams
imti sėklos mėginius automatiniais
ėmikliais tvarkos aprašo
3 priedas

(Sėklos mėginių, paimtų skirtingais metodais, tyrimų rezultatų lentelės forma)

SĖKLOS MĖGINIŲ, PAIMTŲ SKIRTINGAIS METODAIS, TYRIMŲ REZULTATŲ LENTELĖ

Nr.	Siuntos Nr.	Augalo rūšies grupė	Augalo rūšis	Sėklos mėginių tyrimų rezultatai											
				Kitų sėklų skaičius, vnt.				Daigumas, proc.				Svarumo tyrimas			
				Kitu ISTA metodu	Automa- tiniu ėmikliu	ISTA taisyklėse nustatytų leistinų nukrypimų ribos	Išvada*	Kitu ISTA metodu	Automa- tiniu ėmikliu	ISTA taisyklėse nustatytų leistinų nukrypimų ribos	Išvada*	Kitu ISTA metodu	Automa- tiniu ėmikliu	ISTA taisyklėse nustatytų leistinų nukrypimų ribos	Išvada*
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.															
2.															
3.															
4.															
5.															

* viršija nustatytas ribas – „Taip“, neviršija – „Ne“

(lentelę pildžiusio asmens pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Įgaliojimų suteikimo ūkio subjektams
imti sėklos mėginius automatiniais
ėmikliais tvarkos aprašo
4 priedas

(Įgaliojimų suteikimo dirbti automatinio sėklos mėginių ėmiklio registro 7KT forma)

ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO DIRBTI AUTOMATINIŲ SĖKLOS MĖGINIŲ ĖMIKLIU REGISTRAS 7KT

Registracijos data	Registracijos Nr.	Įgaliotasis mėginių ėmėjas			Automatinis sėklos mėginių ėmiklis			Augalų rūšių grupės (A, B, C, ar / ir D)
		Vardas	Pavardė	Ėmėjo kodas	Tipas	Gamintojas	Nr.	

Įgaliojimų suteikimo ūkio subjektams
imti sėklos mėginius automatiniais
ėmikliais tvarkos aprašo
5 priedas

(Neatitikties akto forma)

NEATITIKTIES AKTAS

_____ Nr. _____
(data)

(sudarymo vieta)

Ūkio subjektas (pavadinimas, adresas):
Įgaliotasis mėginių ėmėjas (vardas, pavardė, mėginio ėmėjo kodas):
Automatinis sėklos mėginių ėmiklis (tipas, gamintojas, unikalus numeris):
Neatitikties formuluotė:
Pastabos:
Neatitikties pareiškėjas (pareigos, parašas, vardas, pavardė, data):
APKTLS vedėjas (vardas, pavardė, parašas, data):

Igaliojimų suteikimo ūkio subjektams
imti sėklos mėginius automatiniais
ėmikliais tvarkos aprašo
6 priedas

(Ūkio subjektų, įgaliotų imti mėginius automatinio ėmikliu, tikrinimo klausimyno forma)

**ŪKIO SUBJEKTŲ, ĮGALIOTŲ IMTI SĖKLOS MĖGINIUS AUTOMATINIU ĖMIKLIU,
TIKRINIMO KLAUSIMYNAS**

_____ Nr. _____
(data)

Bendrieji duomenys:

Ūkio subjekto pavadinimas ir adresas:
Tikrinimo vieta ir adresas:
Automatinio ėmiklio tipas _____, gamintojas _____, Nr. _____
Įgaliotieji mėginių ėmėjai: 1. _____ (vardas, pavardė, ėmėjo kodas) 2. _____ (pavadojančiojo ėmėjo vardas, pavardė, ėmėjo kodas)
Ėmiklio paskutinio tikrinimo akto Nr. _____ ir data _____ m. _____ d.

Tikrinimo metu nustatyta:

Nr.	Reikalavimai / Klausimai	Atsakymai (tinkamą pažymėti ×)		Pastabos
		Taip	Ne	
1	2	3	4	5
1.	Ar ėmiklis atitinka nustatytus reikalavimus:			

1.1.	ima pirminius ėminius tolygiai per visą sėklos srauto skerspjūvio plotį?			
1.2.	nežaloja sėklų?			
1.3.	neskirsto sėklų pagal dydį, formą, tankumą, lukštingumą ar kitas kokybines savybes?			
1.4.	sėklos, patekusios į ėmiklį, neatšoksta?			
1.5.	visos automatinio ėmiklio dalys yra kruopščiai išvalomos?			
1.6.	sėklų kritimo aukštis iki pirminių sėklos ėminių ėmimo įrenginio yra panašus į atstumą tarp to įrenginio ir sudėtinio mėginio taros?			
1.7.	sudėtinio mėginio surinkimo tara yra paženklinta taip, kad būtų galima atsekti jos tiesioginį ryšį su siunta (nurodytas siuntos Nr., siuntos svoris, data, augalo rūšis, veislė)?			
2.	Ar įgaliotieji mėginių ėmėjai veda įrašus apie ėmiklio priežiūrą ir naudojimą?			
3.	Ar įrašai Automatinio sėklos mėginių ėmiklio priežiūros ir naudojimo žurnale yra tvarkingi ir teisingi?			
4.	Ar įrašuose pateikiama visa reikiama informacija:			
4.1.	nurodomas ėmiklio tipas, gamintojas ir Nr.?			
4.2.	sudėtinio mėginio taros serijinis numeris?			
4.3.	informacija apie sėklos siuntą (augalo rūšis, siuntos numeris ir svoris)?			
4.4.	informacija apie sudėtinio mėginio svorį?			
4.5.	lygis, iki kurio pripildyta mėginio surinkimo tara?			
4.6.	ėmiklio reguliavimo duomenys?			
4.7.	ėmiklio priežiūros veiksmai (remontai, gedimai ir kt.) ir jų atlikimo datos?			
4.8.	bet kokie ėmiklio įrengimo pakeitimai?			
5.	At stebint veiklą fiksuoti neatitikimai?			
6.	Ar teisingai atliekamas sudėtinio mėginio sumažinimas?			

7.	Ar teisingai išdalinamas mėginys?			
8.	Ar teisingai atliekamas mėginio fasavimas?			
9.	Ar teisingai atliekamas mėginio plombavimas?			
10.	Ar mėginys į APKTLS išsiunčiamas laiku?			

Tikrino _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Dalyvavo _____
(įgaliotojo mėginių ėmėjo parašas, vardas, pavardė)

(pavaduojančiojo ėmėjo parašas, vardas, pavardė)

REIKALAVIMAI AUTOMATINIAM SĖKLOS MĖGINIŲ ĖMIKLIUI

1. Automatinis sėklos mėginių ėmiklis turi imti pirminius ėminus tolygiai per visą sėklos srauto skerspjūvio plotį.
 2. Automatinis ėmiklis turi nežaloti sėklų.
 3. Ėmiklis turi neskirstyti sėklų pagal dydį, formą, tankumą, lukštingumą ar kitas kokybines savybes.
 4. Sėklos, patekusios į ėmiklį, neturi atšokti.
 5. Visos ėmiklio dalys privalo būti sukonstruotos taip, jog jas būtų galima lengvai ir kruopščiai išvalyti.
 6. Turi būti nepertraukiamas kanalas tarp pirminių sėklos ėminių ėmimo įrenginio ir mėginio surinkimo taros. Jis turi būti sukonstruotas taip, jog sėklos neįstrigtų piltuve ar kanale ir nebūtų galimybės pridėti ar išimti sėklų.
 7. Sėklų kritimo aukštis iki pirminių sėklos ėminių ėmimo įrenginio turi būti panašus į atstumą tarp to įrenginio ir sudėtinio mėginio taros.
-